

TAX & PRIVATE EQUITY

Afschaffing kaasroute vanaf 1 december 2020: wat blijft mogelijk?

22/09/2020 / Reageer / IMPOSTO Tax Lawyers

In de Kamer is nog steeds een wetsvoorstel hangende met als doel de onbelaste schenking van roerende goederen via buitenlands notaris, de zogenaamde kaasroute, vanaf 1 december 2020 onmogelijk te maken. Vooral voor de successieplanning van aandelen in vennootschappen kan deze wetswijziging een streep door de rekening betekenen, al biedt het Vlaams gunstregime voor familiebedrijven een uitweg.

Schenking roerende goederen via buitenlands notaris: op vandaag geen registratieplicht in België

Op vandaag is het voor Belgische rijksinwoners mogelijk om via een Nederlands of Zwitsers notaris roerende goederen zonder schenkbelasting te schenken. Dit is de zogenaamde 'kaasroute'. Deze onbelaste schenking is wel pas gevrijwaard is van erfbelasting na verloop van 3 jaar na de schenking. Overlijdt de schenker binnen deze 3-jarige periode dan wordt het geschonken vermogen alsnog aan erfbelasting onderworpen.

De 'kaasroute' is mogelijk doordat we in België geen algemene registratieplicht voor notariële aktes kennen. De registratieplicht geldt op vandaag enkel voor notariële aktes verleden voor Belgisch notaris en aktes houdende de schenking van in België gelegen onroerende goederen. Notariële aktes verleden voor buitenlands notaris blijven buiten schot, en zo ook hand- en bankgiften en onrechtstreekse schenkingen. Slechts bij vrijwillige aanbieding ter registratie worden deze buitenlandse of onderhandse schenkingsaktes aan schenkbelasting onderworpen.

Gedaan met de kaasroute vanaf 1 december 2020?

Aan deze 'kaasroute' zou nu een einde worden gemaakt. In de Kamer werd medio juni 2020 een wetsvoorstel ingediend dat voorziet in de verplichte registratie van buitenlandse notariële aktes houdende de schenking van roerende goederen door een Belgisch rijksinwoner. Een verplichte registratie betekent dat de schenking in België aan schenkbelasting wordt onderworpen. Het tarief van de schenkbelasting bedraagt in het Vlaams Gewest 3% in rechte lijn en tussen echtgenoten, en 7% tussen anderen.

De aanbidding ter registratie zal voor buitenlandse notariële aktes rusten op de contracterende partijen. De contracterende partijen moeten zelf aan deze wettelijke verplichting voldoen, daar waar de Belgische notaris het nodige doet voor de schenkingsaktes verleden voor zijn ambt.

Even leek het erop dat de afschaffing van de kaasroute eind juli 2020 al een feit zou zijn. Dat was ook de bedoeling van indieners van het wetsvoorstel: de kaasroute zo snel mogelijk en in tempore non suspecto afsnijden. Uiteindelijk rest nog wat meer tijd. De registratieplicht zou pas gelden voor buitenlandse schenkingsaktes verleden vanaf 1 december 2020.

Bovendien moet het wetsvoorstel nog steeds door de Kamer worden goedgekeurd. Daarvoor is het nog wachten op een advies van de Raad van State.

Wat blijft buiten schot?

Schenken die niet voor notaris plaatsvinden blijven buiten schot, en vallen niet onder de registratieplicht. Zo kunnen lichamelijk goederen (zoals bankbiljetten, kunstwerken, ...) bij handgift worden geschonken zonder notariële tussenkomst. Hetzelfde geldt voor de bankgift, zijnde de schenking van gelden door bankoverschrijving. Ook welbepaalde onrechtstreekse schenkingen, zoals de kwijtschelding van schulden, kunnen plaatsvinden zonder tussenkomst van een notaris.

De gesplitste aankoop van een onroerend goed door erfflater voor het vruchtgebruik en door erfgenamen voor de blote eigendom blijft tevens een valabele techniek. Indien de schenking van de middelen benodigd door de erfgenamen voor de aankoop van de blote eigendom voorafgaand aan de aankoop van het onroerend goed plaatsvindt, is het onroerend goed gevrijwaard van erfbelasting bij overlijden van de vruchtgebruiker-erflater. Deze voorafgaande schenking moet niet verplicht worden geregistreerd, en kan dus nog steeds bij bankgift plaatsvinden.

Vlaams gunstregime voor familiebedrijven wint aan belang!

De meerderheid van de rechtsleer stelt dat aandelen (op naam) in een vennootschap bij notariële akte moeten worden geschonken. Het einde van de kaasroute betekent dan ook dat de schenking van aandelen voortaan steeds aan schenkbelasting zal worden onderworpen.

Dit kan een streep door de rekening betekenen voor de successieplanning van aandelen. Een onbelaste planning van deze aandelen zal via de kaasroute nog slechts mogelijk zijn vóór 1 december 2020. Een andere uitweg, ook na 1 december 2020, biedt het Vlaams gunstregime voor familiebedrijven. Aandelen in een zogenaamde 'familiale vennootschap' kunnen immers met vrijstelling van schenkbelasting en onmiddellijke vrijwaring van erfbelasting bij notariële akte worden geschonken.

Door uw aandelenparticipaties in vennootschappen te centraliseren in een overkoepelende actieve holding komt dit volledige vermogen in aanmerking voor het gunstregime, en kunt u dit ook na de afschaffing van de kaasroute schenken zonder betaling van schenkbelasting en met onmiddellijke vrijwaring van erfbelasting ([zie artikel Nieuwsbrief 2020/02 "Vlaams gunstregime voor familiebedrijven : wat met vastgoed ?" Anouck Sandra & Jan Sandra](#)).

Schending gelijkheidsbeginsel?

En nu komt de kat op de koord: waarom geldt voor welbepaalde roerende goederen, zoals aandelen, *de facto* een registratieplicht en voor andere roerende goederen niet? Om te vermijden dat deze wetgeving ten prooi valt aan een schending van het gelijkheidsbeginsel, zal een goed onderbouwde en objectieve motivering van dit onderscheid een noodzaak zijn. Het is afwachten of en hoe de wetgever gehoor zal geven aan deze terechte kritiek in de rechtsleer.

Anouck Sandra (advocaat-vennoot) & **Elien Rousseeuw** (advocaat)